

om at bevare saa vidt som mulig Enkelttheden i Behandlingen af Sagerne, vilde man kunne naae det fuldkomnere — det var i alt Fald en Betragtning, der fremkom — ved, at man under de tre Direktører havde en ansvarlig Forretningsfører. Det vil altsaa sige, at der blev tre, som kontrollerede en Underordnet, i Stedet for, at en Sideordnet kom til at føre Styrelsen, saaledes som det ærede Medlem ønskede det, og de to andre kun bleve Bisiddere. Men naturligtvis kan man tænke sig denne Bestyrelse ordnet paa mange forskjellige Maader. Paa et Punkt kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem, og det er deri, at han anbefaler, at Laanene skulde ikke blot gives kontant, men udbetales til pari, og at altsaa den forskjellige Pris paa Pengene skulde faae sit Udtryk i den forskjellige Rente. For det første er det jo en Selvfølge, at Prisen paa Pengene har sit Udtryk i Rente og Kurs, og det er en Selvfølge, at den forskellige Pris kan faae sit Udtryk enten i baade Rente og Kurs eller alene i Rente eller alene i Kurs; derom ere vi jo naturligtvis fuldstændig enige. Men tænker man sig, at man vil holde kontant Udbetaling til pari, da er det klart nok, at man kun har at ty til Renten for at udtrykke den forskellige Pris i det Øjeblik, da Laanene gives; men det er ganske umuligt at udtrykke denne forskellige Pris i lige saa fine Nuancer gennem Rente som gennem Kurs. Det tror jeg, det ærede Medlem vil være enig i. Gjennem Kurs kan man jo have saa fine Nuancer, saa at der til en Tid gives 96 kontant paa hvert 100, til en anden Tid 95½, til en tredie kun 95 osv. Derksom det ærede Medlem vil regne ud, hvilke Rentedifferencer der svarer til disse fine Grader paa Pengethermometret, saa vil det ærede Medlem vistnok indrømme mig, at man derved kommer til Ciffer, som ikke ere til at haandtere. Men dertil kommer, at det forekommer mig at have langt overveiende Fordel, at Stabiliteten er i Renten i Stedet for i Kursen. Man kan ikke have den begge Steder. Det er jo klart nok, at man ellers, fra en og samme Laangiver, Kreditforeningerne, vilde faae en broget Samling af Laan til meget forskjellig Rente med til Dels meget ubetydelige Rentenuancer, og jeg vil sige, at selve Hypothekbanken maatte, naar den skulde yde Laan, jaavidt muligt kontant til Pari, ogsaa selv søge at stifte Laan paa samme Maade. Men hvad vilde Følgen deraf blive? Selvfølgelig den, at Hypothekbanken kom til at stifte Laan til meget forskjellig Rente. Det er ikke heldigt, at det samme Instituts Papirer cirkulere med meget forskjellig Rente. Der kan ganske vist komme Tider, da det ikke

er til at undgaa. Den svenske Hypothekbank har saaledes stiftet Laan til forskjellig Rente til 4, 4½, 5 pCt., nu senest til 3½ pCt., noget Saadant er altsaa i og for sig ikke umuligt, men at det er heldigere og langt bekvemmere, naar Renten er den samme, det tror jeg ikke, der er Tvivl om.

Naar to ærede Medlemmer i Anledning af dette Lovforslag have fremført forskjellige Ønsker eller Forlangender til Bedste for Landbrugsnæringen her i Landet, da tror jeg, at det vilde være temmelig vidt, dersom man under Forhandlingen af dette Lovforslag skulde gaa til Bunds i disse forskjellige Spørgsmaal, der ere dragne frem. Jeg skal kun bemærke, at jeg selvfølgelig kun kan give de ærede Medlemmer Ret i, at der er mange andre Løstelser for Landbruget, som vilde være af stor Betydning for dette. At Løstelser i Skattebyrden ere af stor Betydning for Skatteyderne, ja derom kan der selvfølgelig ikke være nogen Tvivl. At det ligeledes kun kan være til Fordel for Eiendomsbesiddere, der ville sælge, at Udgifterne ved Salget formindses, derom kan der fornuftigtvis heller ikke være Tvivl. Men jeg vil kun lige overfor disse forskellige Ønsker og Forlangender gjøre opmærksom paa, at andre Virksomheder her i Landet træde frem med ligesaa store og vel ogsaa med ligesaa berettigede Krav paa Løstelser i deres Virksomhed, og at, dersom alle disse Fordringer paa Løstelser skulde efterkommes, saa ser jeg ikke rettere, end at det kun kunde ske derved, at man ganske rolig satte sig til at fortære den i Tiden opsamlede Formue. Thi der kan ikke være Spørgsmaal om, at Indtægterne saa ville kunne dække Statens Udgifter. At der kan ske Mefættelse og Omflytninger med Hensyn til Skatteyderne, det skal jeg ikke benægte, men dersom de andre Virksomheder her i Landet skulde i samme Maal have fyldestgjort deres Ønsker om Løstelser paa dette Omraade, altsaa i Skatterne, da paa taar jeg, at vi komme til Underbalance paa det løbende Budget, ikke paa det extraordinære, men paa det ordinære, og hvorledes der saa skulde blive Tale om at styrke Kursen paa Kreditforeningsobligationer ved at kjøbe dem, det er mig en Gaade; vi komme da til at sælge af vore egne opsamlede Papirer, og ikke til at kjøbe paa Pengemarkedet. Jeg tror imidlertid, at det vilde være nyttigst, om man holdt disse Forlangender ude fra det foreliggende Lovforslag. Jeg ser ikke rettere, end at det foreliggende Lovforslag byder en Fordel, en Netto-Fordel for Eiendomsbesiddere her i Landet, og jeg tror ikke, at det vilde være heldigt, om man vansteliggjorde Vedtagelsen af Lovforslaget i den Form,